

חוזרת לאופנה? שווי קבוצת קסטרו רשם שיא והמניה קפצה ב-150% בשנה – המכירות עדיין לא הדביקו את הפער עדי דברת 9

TheMarker

עיתון הכלכלה והעסקים של ישראל

יום רביעי כ"ט בטבת תשפ"ה 29.1.2025 | שירות לקוחות 03-5121333 Customer_service@haaretz.co.il | צילומים: דוברות כבאות והצלה לישראל, בנק יוליוס בר, נעמה גרינבאום, shutterstock/Kir_Prime/Aliceinchains/VILevi | www.themarker.com

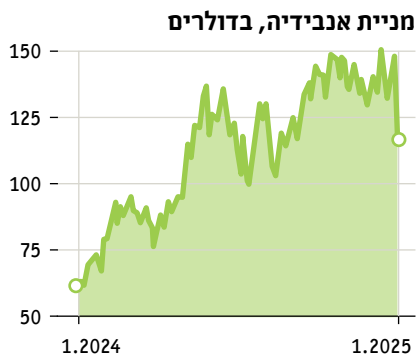
ביוליוס בר צופים: באמצע עשור תנודתי, "ב-2025 תהיה הקלה מסוימת מכל הצרות" דייוויד נאג' 16

"אפילו לא התנצלו" שלוש שנים אחרי הביקור במיון, הגיעה דרישת תשלום אפרת נימן 10

מעדיף לשמור מרחק: משרד האוצר מפספס הזדמנות לגייס בזול בשוק האג"ח איתי פתיה השער האחורי

עוד מוקדם להספיד את אנבידיה דיפסיק הצליחה לערער את הקונספציה, אך התייעלות יכולה להוביל להגדלת השימוש בשבבים שניא כהן 7

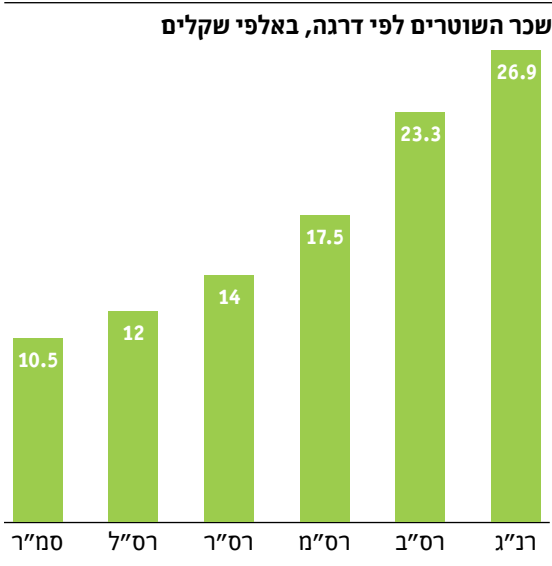

"הפיגועים עלו באש" פרויקט תמ"א ביפו נתקע והדיירים מתגוררים באתר בנייה כבר חמש שנים. שלשום פרצה בו שריפה קים לגזיאל 8

מתחת לרדאר הממשלה אישרה זינוק של 20% בהשתתפות עצמית על תרופות – ההעלאה החדה ביותר בעשורים האחרונים שיר אנגל 4

בלי שקיפות ונהלים: האוצר משחק בפנסיה של השוטרים

ב-2015 החליטה המשטרה להעניק לשוטרים פנסיות גישור – לטענת האוצר, שלא בהסכמתו • ב-2018 הנחה החשכ"ל את המשטרה להפסיק לשלם פנסיות גישור מגיל 60, אך ההנחיה לא פורסמה ושוטרים רבים לא ידעו עליה • באוצר לא היו עקביים: ב-2024 החליט סגן החשכ"ל לשלם פנסיות גישור לארבעה שוטרים בלבד • נהלים? הודעה מסודרת? אלו נעדרו מהתהליך • נתי טוקר 3

מקור: משרד האוצר

צילום: Jose HERNANDEZ Camera 51 / Shutterstock

נתי טוקר מדוע מענקים למפונים מוצגים כמונעי צמיחה?

אין חולק על כך שתקציב המדינה ל-2025, שאושר בקריאה ראשונה בכנסת, אינו כולל אף רפורמה מבנית או צעדים ממשליים לעידוד צמיחה.

היעדר תוכנית צמיחה מקשה על אנשי המקצוע במשרד האוצר לשווק את התקציב לחברי הכנסת לקראת אישורו בקריאה שנייה ושלישית. בדיון בוועדת הכספים שהתקיים ב-20 בינואר נתלו אנשי האוצר בשתי תורכניות ענק שהאוצר מתקצב בשנים הקרובות – תוכניות השיקום לדרום ולצפון – והדגישו כי חלק מהתקציבים לתוכניות האלה נחשבים מעודדי צמיחה.

אך למעשה, חלק הארי מהתקציבים האלה מיועד בכלל לצרכים המיידיים של התושבים – הפינויים של תושבי הדרום והצפון, המגורים הזמניים של תושבי הדרום ומענקי השיבה של תושבי הצפון.

במקרה של תקומה, רוב הכסף מיועד למטרות מגוריים, שיקום ושיפור תשתיות. רק כ-4 מיליארד שקל מתוך 19 מיליארד שקל בתקציב הרב-שנתי של המינהלת מיועדים באופן ישיר לעידוד צמיחה כלכלית, וגם הסכום הזה עדיין לא אושר.

המאמר המלא בעמ' 2

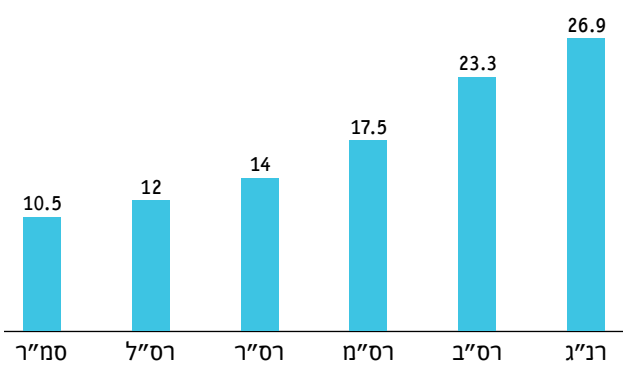
הנוסטלגיה תשתלם? טראמפ מעריך את מדיניות המכסים של הנשיא ה-25, ושוכח את מסקנתו: מלחמות סחר אינן רווחיות אקונומיסט 12

המשטרה והאוצר מציגים: מידע מעורפל וחוסר-עקביות בנהלים בפנסיית השוטרים

ב-2015 החלה המשטרה להעניק לשוטרים פנסיית גישור, לכאורה ללא הסכמת האוצר • ב-2018, באוצר דרשו לעצור את פנסיית הגישור מגיל 60, אך שוטרים רבים לא ידעו זאת • ב-2024 ככל זאת ניתנה פנסיה מוגדלת רק לארבעה שוטרים • החשכ"ל: "הנוהל ידוע לכל הגופים הרלוונטיים"

שכר ממוצע של כ-19 אלף שקל

שכר השוטרים לפי דרגה, באלפי שקלים

מקור: משרד האוצר

הוסתר והוא ידוע לכל הגופים הביטחוניים הרלוונטיים. נוהל החשב הכללי מ-2018 קבע כי עד ל-25 ביולי 2018 משולמת לפורש מקדמת פנסיית גישור עד גיל 67. לפורשים מיום ההנחיה משולמת מקדמה עד גיל 60. מטרת ההנחיה לתת מענה לפורשים שאינם בפנסיית תקציבית, עד להסדרת ההסכם מות והחקיקה בנושא.

"לפני כשנה נחתם הסכם עם צה"ל שטרם הבשיל לידי חקיקה הכוללת הסדר מעל גיל 60. אלי ביתן, סגן בכיר לחשב הכללי, אישר לבקשת המשטרה לשלם עד ארבע מכסות לפורשים מעבר לגיל 60, עד לקביעת תקנות או הסכם, או עד סוף 2025, המוקדם שבהם, מתוך הבנה שתקיים הסדרה בתקופה זו גם מול המשטרה. כרגע אושר לתשלום מעבר לגיל 60 רק אחד מתוך הארבעה שאושרו כאמור.

בנוסף, במרץ 2022 אושר תשלום מקדמת פנסיית גישור עבור פורש שפרש בשל סיבות רפואיות ייחודיות – עד יולי 2024 בהגיעו לגיל 67. הוקם צוות פעולה לקידום המשא ומתן. חשוב לציין, מדובר בתשלום מקדמות בלבד התקנות או ההסכם שייקבעו יחולו על כלל המשפחה שפרשו."

עוה"ד כהן ועו"ד אברג'ל מסרו: "חשיבות העתירה שהתקבלה על ידי בית המשפט היא במימוש זכות הציבור לדעת. רק לאחר שנמסר והתפרסם המידע שהתבקש, התבררה המחלוקת בין משטרת ישראל והמשרד לביטחון לאומי ובין האוצר, בדבר אופן חישוב וכזיות הפורשים, ונתגלתה המבוכה בדבר הסתירות ביניהם. זהו הצעד הראשון במסע לתיקון העוול המתמשך בקשר למדיניות הפרישה וגיל הפרישה במשטרת ישראל."

את הנוהל הזה: "אם פעלו לפיו, זה סיכום המקובל על כולם והמילה טיוטה לא מובנת. התברר שזו אינה מדיניות בשלבי עיצוב, כי אם במדיניות שננקטה בתקופה של שלוש שנים וחצי שנים על דעת משרד האוצר, וכאשר משרד האוצר בחר שלא לשלוח נציגים לדיון אני יוצא מהנחה שזה היה על דעתו."

בהמשך התברר כי מתוך כ-120 שוטרים שפרשו בפנסיה צוברת, בחשב הכללי החליטו ללא נוהל ברור לאפשר תשלום מקדמות לפנסיית גישור לארבעה שוטרים עד גיל 67. ברקוביץ-נעים אמר: "יש הנחיה של סגן החשב הכללי באוצר מר אלי ביתן שמנחה את המשטרה להמשיך ולשלם לם פנסיית גישור מעבר לגיל 60, בניגוד לטיוטת הסכם איצקוביץ'. עד שיוסדרו התקנות, או עד סוף 2025. הלחץ שהמשטרה הפעילה שלא לפעול לפי מתווה איצקוביץ', נתן לנו את הפתח להמשיך לשלם קצבת גישור מעבר לגיל 60, כמו שנהגנו עד כה. זה משהו זמני, עד סוף 2025" אמרה ברקוביץ-נעים. ההתנהלות הבלתי שיוויונית הזו, כאשר עד 2018 הוכטחה לשוטרים פנסיית גישור עד גיל 67 ולאחריה הוחלט להפסיק זאת, ומנגד הוחלט ב-2024 על תשלום מקדמות לפנסיית גישור לארבעה שוטרים עד גיל 67 – עשויה להזקק תביעות שמתנהלות כיום, או שטרה בדרישה לתשלום פנסיית גישור מלאה עד גיל 67.

פנינו לאגף החשב הכללי באוצר וביקשנו להבין מדוע לא הוצג לשוטרים השינוי בנוהל שביטל את פנסיית הגישור מגיל 60, ומדוע איפשר את תשלום המקדמות רק לארבעה שוטרים. מאגף החשכ"ל נמסר: "נוהל מקדמות לפנסיית גישור לא

פנסיית הגישור של השוטרים הגיעה לביה"ד לעבודה צילום: Jose Hernandez Camera 51/Shutterstock

אלי ביתן
צילום: מתוך אתר משרד האוצר

המשטרה. במשטרה ובאוצר סירבו תחילה למסור את המידע, וטענו כי מדובר בדיונים פנימיים ובנוהל שנמצא בתהליכי עיצוב, אך לא חררהתברר כי המשטרה אכן פעלה על פי נוהל זה עד 2018, וכי "מתווה איצקוביץ" מ-2018 אכן מיושם בפועל, בית המשפט הורה על הצגת הנתונים.

"טיוטה" שלא נחתמה

במהלך דיון שהתקיים בשבוע שעבר בבית המשפט המחוזי בירושלים טענה סניצ'רית ברקוביץ-נעים, נציגת מחלקת תכנון שכר במשטרה, כי הנוהל שהיה נהוג עד 2018 היה טיוטה בלבד, ולמרות זאת הוצג לשוטרים. "זאת טיוטה של סיכום שהוכנה על ידי המשטרה בשיתוף המשרד לביטחון פנים, שלא נחתמה, אך הייתה מקובלת על האוצר במשך תקופה משמעותית עד שהוצא מתווה איצקוביץ'. גמלאות פנסיית הגישור שולמו על פי מסמך זה בהסכמת האוצר", אמרה ברקוביץ-נעים. השופט יורם נועם גער במשפט ובאוצר על כך שסירבו לחשוף

בדיון בביהמ"ש המחוזי בירושלים אמרה נציגת מחלקת תכנון שכר במשטרה, כי הנוהל שהיה נהוג עד 2018 היה טיוטה בלבד – ולמרות זאת הוצג לשוטרים

הנוהל הזה קבע כי הפורשים בפנסיית גישור עד יולי 2018, אם יקבלו פנסיית גישור עד גיל 67, ואולם הפורשים מיום ההנחיה הזאת יקבלו פנסיית גישור עד גיל 60 בלבד – כלומר עד גיל 67 לא יקבלו שום תשלום.

ההנחיה לא הייתה ידועה לשוטרים רבים, וחלקם גילו לפתע לקראת פרישה כי בניגוד להבטחות, הם אינם זכאים לפנסיית גישור עד גיל 67. תביעות בנושא הוגשו לבית הדין לעבודה. אבל כעת מתבררת ההתנהלות הפנימית בין המשטרה והאוצר וההאשמות ההדדיות: האוצר טוען כי המשפט רה פעלה ללא הסכמתו עד 2018, ואילו במשטרה מתנגדים בנחרצות להנחיה של האוצר מ-2018. ההתנהלות התמוהה הזו התגלתה רק לאחר התנגדות של הצדדים לחשוף את המידע, בעקבות עתירה לפי חוקר חופש מידע שהגיש אלעד יורעאלי, קצין משטרה בדרגת פקד, בן 56, שגוייס למשטרה ב-2005.

בעתירה, שהוגשה באמצעות עו"ד שרונה כהן וסוהר אברג'ל ממשרד ש. כהן וסוהר א', נדרשו המשטרה והאוצר להציג את כל הנהלים הפנימיים שעל פיהם נקבעו הסדרי הפנסיה לפורשי

הפנסיה תשלום שמוגדר כמקדמות עבור פנסיית הגישור. ההסדר הזה מבוצע כיום בצה"ל אף שעוד לא אושר בחקיקה.

מתווה איצקוביץ'

במשטרה, לעומת זאת, המצב היה עד כה הרבה יותר סבוך ותחת איפול. גם בין המשטרה לבין האוצר אין הסדר לגבי פנסיית הגישור. השוטרים פורשים לרוב בגיל 57 (באופן המנוגד לכאורה לפסיקת בג"ץ, שהורה למשטרה להתאים את גיל הפרישה לכל תפקיד) כך שהם אמורים לקבל פנסיית גישור במשך עשר שנים – שבמשך רובן הם מעל גיל 60. מהפרוטוקולים וטענות הצדדים בבית המשפט עולה כי המשטרה פעלה בשנים 2015-2018 על פי נוהל פנימי שבו הבטיחה לפורשים פנסיית גישור עד גיל 67. מהדיון בין הצדדים עולה מחד: לוקת בשאלה אם הנוהל הזה בכלל היה באישור האוצר או לא. ב-25 ביולי 2018, על בסיס "כללי ביניים" שאושרו בייעוץ המשפטי לממשלה, הנחה החשב הכללי באוצר את המשטרה לפעול לפי נוהל אחר, שזכה לכינוי "נוהל איצקוביץ'", על שם סגן החשב הכללי דאז יוסי איצקוביץ'.

נתי טוקר

כלי נהלים ברורים, בלי שקיפות ובלי הסברים, האוצר שינה בדיון בביהמ"ש את הסדר הפנסיה שלהם ללא ידיעתם. מנגד, באוצר החליטו, ללא שום נוהל ברור וללא ניהול, להעניק לארבעה שוטרים בלבד פנסיית גישור מגיל 60 עד גיל 67 – אף שככל הנראה מאות פורשים אחרים באותה תקופה לא יקבלו דבר.

ההתנהלות הזאת עולה מעתירת חופש מידע של שוטר שפרש וביקש להבין כיצד נקבע מסלול הפנסיה שלו. הפרטים שנחשפו בהוראת בית המשפט המחוזי בירושלים מגלים התנהלות תמוהה של משרד האוצר ומשטרת ישראל בכל הנוגע לקביעת הפנסיה של השוטרים הפורשים.

לפי דו"ח הממונה על השכר באוצר ל-2021, במשטרת ישראל היו אז 26.9 אלף שוטרים, והשכר הממוצע שלהם היה 19,153 שקל בחודש. הגילויים האלה נחשפים כעת משום ששוטרים שנכנסו להסדרי פנסיית צוברת מתחילים לפרוש.

עד 2004 נהגו השוטרים, כמו בגופי ביטחון נוספים, מהסדר פנסיה תקציבית, שבו המדינה או הגוף שבו עבד הפורש מממנים את תשלומי הפנסיה לעובד. ב-2004 הופסקה הפנסיה התקציבית ובמשטרה עברו להסדר של פנסיה צוברת בלבד – כלומר, קצבה פנימית המגיעה מסכום שנצבר לאורך שנות העבודה באמצעות הפרשת תשלומים מצד העובד והמעסיק. הסדר הפנסיה הצוברת אמנם נכנס לתוקף, אבל מאז ועד לרגע זה המשטרה, המשרד לביטחון לאומי והאוצר לא הגיעו להסכם לגבי אופן תשלום פנסיית הגישור פנסיית הגישור היא הקצבה החודשית שהמדינה מממנת לפורש בין שלב הפרישה שלו מהגוף שבו הוא הועסק, הצבא או המשטרה, ועד לגיל 67, שבו הוא יכול לקבל את הפנסיה ששהוא צבר.

אחרי מאבקים רבים, שבמסגרתם באוצר האשימו את צה"ל בתשלום פנסיית גישור ללא אישור, לפני כשנה נחתם הסכם בין צה"ל ומשרד האוצר. ההסדר הזה מאפשר לפורשים מצה"ל (שגיל הפרישה הממוצע שלהם הוא 47) לקבל פנסיית גישור מצה"ל עד גיל 60, ואילו לאחר גיל 60 הפורשים מצה"ל מקבלים קצבה מקרן הפנסייה שלהם – והאוצר מפקיד לקרן